

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ II

Χαραλάμπος Χαρά

Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013

Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Χαραλάμπους Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Άδειες Χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons. Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα. Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιאμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σύνοψη

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

- 1** Ενότητα 11. Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος
 - Ασκήσεις

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε: Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος, Αν $\langle v, f(w) \rangle = \langle v, g(w) \rangle$ για κάθε v, w τότε $f = g$, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος.

Σύνοψη

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

- 1** Ενότητα 11. Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος
 - Ασκήσεις

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε: Κανονικοί πίνακες, παραδείγματα, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος, Αν $\langle v, f(w) \rangle = \langle v, g(w) \rangle$ για κάθε v, w τότε $f = g$, αντίστροφο φασματικού θεωρήματος.

Ασκήσεις

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$\Phi : V \rightarrow V$, ερμητιανός

Θυμίζουμε ότι $\langle a, b \rangle = \overline{\langle b, a \rangle}$, $\langle \Phi(a), b \rangle = \langle a, \Phi^*(b) \rangle$

$\Phi = \Phi^* \Rightarrow \langle \Phi(v), v \rangle \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\langle \Phi(v), v \rangle &= \overline{\langle v, \Phi(v) \rangle} \\ &= \langle v, \Phi^*(v) \rangle \\ &= \langle v, \Phi(v) \rangle \Rightarrow \\ \langle \Phi(v), v \rangle &= \langle v, \Phi(v) \rangle \Rightarrow \\ \langle \Phi(v), v \rangle &\in \mathbb{R}\end{aligned}$$

Δίνεται το σύστημα

$$x + 2y + z = 0$$

$$ay + 4z = 0$$

$$2x + 5y + az = 0$$

Να βρεθεί $\alpha \in \mathbb{R}$ ώστε το σύστημα να έχει μοναδική λύση
 $\Leftrightarrow \text{rank}(A) = \text{αριθμός στηλών του } A = 3$, όπου

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & a & 4 \\ 2 & 5 & a \end{pmatrix}$$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & a & 4 \\ 2 & 5 & a \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma'_3 = \Gamma_3 - 2\Gamma_1} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & a & 4 \\ 0 & 1 & a - 2 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma_2 \leftrightarrow \Gamma_3}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & a - 2 \\ 0 & a & 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma'_3 = \Gamma_3 - a\Gamma_2} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & a - 2 \\ 0 & a & -a^2 + 2a + 4 \end{pmatrix}$$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & a & 4 \\ 2 & 5 & a \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma'_3 = \Gamma_3 - 2\Gamma_1} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & a & 4 \\ 0 & 1 & a-2 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma_2 \leftrightarrow \Gamma_3}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & a-2 \\ 0 & a & 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma'_3 = \Gamma_3 - a\Gamma_2} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & a-2 \\ 0 & a & -a^2 + 2a + 4 \end{pmatrix}$$

$$\text{Άρα } \text{rank}(A) = 3 \Leftrightarrow -a^2 + 2a + 4 \neq 0 \Leftrightarrow$$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3, f(x, y, z) = (x + 2y + z, ay + 4z, 2x + 5y + az),$
να βρεθεί $a \in \mathbb{R}$ ώστε $\text{Ker}(f) = 0$ (f ένα προς ένα
μονομορφισμός)

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3, f(x, y, z) = (x + 2y + z, ay + 4z, 2x + 5y + az),$
να βρεθεί $a \in \mathbb{R}$ ώστε $\text{Ker}(f) = 0$ (f ένα προς ένα
μονομορφισμός)

$\text{Ker}(f) = 0 \Leftrightarrow AX = 0$ έχει μοναδική λύση $\Leftrightarrow \text{rank}(A) = 3.$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3, f(x, y, z) = (x + 2y + z, ay + 4z, 2x + 5y + az),$
να βρεθεί $a \in \mathbb{R}$ ώστε $\text{Ker}(f) = 0$ (f ένα προς ένα
μονομορφισμός)

$\text{Ker}(f) = 0 \Leftrightarrow AX = 0$ έχει μοναδική λύση $\Leftrightarrow \text{rank}(A) = 3.$

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$$(3, 10, b) \in \text{Im}(f) \Leftrightarrow AX = \begin{pmatrix} 3 \\ 10 \\ b \end{pmatrix} \text{ είναι συμβατό}$$

$$\Leftrightarrow \text{rank}\left(A \left| \begin{pmatrix} 3 \\ 10 \\ b \end{pmatrix} \right.\right) = \text{rank}(A)$$

$$(3, 10, b) \in \text{Im}(f) \Leftrightarrow AX = \begin{pmatrix} 3 \\ 10 \\ b \end{pmatrix} \text{ είναι συμβατό}$$

$$\Leftrightarrow \text{rank}\left(A \mid \begin{pmatrix} 3 \\ 10 \\ b \end{pmatrix}\right) = \text{rank}(A)$$

Αν $\text{rank}(A) = 3$ το σύστημα είναι πάντα συμβατό και ο A^{-1} υπάρχει. Κοιτάμε έπειτα τις περιπτώσεις όταν $\text{rank}(A) \neq 3$

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Να βρεθεί $\alpha \in \mathbb{R}$ ώστε f να είναι ισομετρία (δηλαδή
 $\|f(v)\| = \|v\|$)

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

Να βρεθεί $\alpha \in \mathbb{R}$ ώστε f να είναι ισομετρία (δηλαδή
 $\|f(v)\| = \|v\|$)

Να βρεθεί $\alpha \in \mathbb{R}$ ώστε f να είναι ισομετρία (δηλαδή $\|f(v)\| = \|v\|$)

Αν f είναι ισομετρία τότε $A_f A_f^* = I_3 \Rightarrow A_f A_f^T = I_3$, μήκος κάθε στήλης είναι μονάδα και οι στήλες είναι ανά δύο ορθογώνιες.

Παρατηρούμε ότι $f(e_1) = (1, 0, 2)$ άρα

$\|e_1\| = 1 \neq \|f(e_1)\| = \sqrt{5}$ συνεπώς η f δεν μπορεί να είναι ισομετρία.

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$, τότε όμοιοι πίνακες έχουν τις ίδιες ιδιοτιμές.

Χαραλάμπους
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$f : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$, τότε όμοιοι πίνακες έχουν τις ίδιες ιδιοτιμές.
Έστω H ερμητιανός και $g : H \rightarrow H$ γραμμική τότε αν λ
ιδιοτιμή της g τότε $\bar{\lambda}$ ιδιοτιμή της g^*

Θεωρούμε τον πίνακα

$$\begin{pmatrix} 0 & -2 & 0 \\ -2 & 1 & -2 \\ 0 & -2 & 2 \end{pmatrix},$$

να βρεθούν τρεις πίνακες P ώστε $P^T A P = \text{διαγώνιος}$

Χαραλάμπος
Χαρά

Ενότητα 11.
Κανονικοί
πίνακες, πα-
ραδείγματα,
αντίστροφο
φασματικού
θεωρήματος
Ασκήσεις

$T : H \rightarrow H$ γραμμική συνάρτηση
 $\text{Ker}(T^*) = (\text{Im}(T))^\perp$

$\phi : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ ισομετρία και w ιδιοδιάνυσμα.

Τότε ϕ ισομορφισμός, δηλαδή ένα προς ένα και επί $\Leftrightarrow A_\phi$
αντιστρέψιμος. Αλλά αφού ϕ ισομετρία θα ισχύει ότι
 $A_\phi A_\phi^* = I_3$ άρα ϕ ισομορφισμός.

Να δειχθεί ότι $5w$ ιδιοδιάνυσμα της ϕ^* .

$\phi : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ ισομετρία και w ιδιοδιάνυσμα.

Τότε ϕ ισομορφισμός, δηλαδή ένα προς ένα και επί $\Leftrightarrow A_\phi$ αντιστρέψιμος. Αλλά αφού ϕ ισομετρία θα ισχύει ότι $A_\phi A_\phi^* = I_3$ άρα ϕ ισομορφισμός.

Να δειχθεί ότι $5w$ ιδιοδιάνυσμα της ϕ^* .

Αφού ϕ ισομετρία τότε $|\lambda| = 1 \Rightarrow \lambda = \pm 1$

Έχουμε

$$\begin{aligned} \phi(w)\lambda w &\rightarrow \phi(5w) = 5\lambda w \rightarrow \\ \phi^{-1}\phi(5w) &= \phi^{-1}(5\lambda w) \rightarrow \\ \phi^{-1}(5w) &= \frac{1}{5\lambda}5w \end{aligned}$$

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Dr. Φωτιάδης Ανέστης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-14

